

Жртва никада није баш сасвим невинна. У питању је најчешће похлепа, често наивност, а каткад само обична радозналост и/или небудност. Тешко је рећи шта је било пресудније у тренутку када сам пре неколико дана махинално послао један смс (40 динара) као одговор на позив за учешће у наградној игри. Испоставило се да је тај безазлени смс отворио праву Пандорину кутију. Наиме, није то била никаква „обична“ наградна игра у којој извучеш неки лоз са више-мање подразумеваном шансом на добитак од 1:1.000.000 и чекаш да те (не) извуку, већ класична смс навлакуша и мамипара каквима смо непрестано бомбардовани са ТВ екрана и из мобилних телефона.

Већ сутра ујутро сачекала ме је нова порука са исте адресе у којој је стајало: „ПРОБУДИ СЕ! 100000 ДИН НЕЋЕ ЧЕКАТИ! ШАЉИ СМС НА 8888 И ОСВОЈИ **ЈОШ 400 ПОЕНА!** УВЕЋАЈ СВОЈЕ ШАНСЕ НА ПОБЕДУ!“ А, с обзиром да више нисам одговарао, поподне је стигло и ново подсећање: „НИШТА ЛЕПШЕ ОД 100.000 ДИН ТЕ НЕ МОЖЕ ОБРАДОВАТИ ДАНАС! ЗАТО ШАЉИ 1 ПРАЗАН МЕЈЛ НА 8888 ЗА **ЈОШ 420 ПОЕНА** ! ОВО ЈЕ ПОСЛЕДЊА ШАНСА ЗА ДАНАШЊИХ 100.000 ДИН!!!“ (17:30)

Пропустио сам „последњу шансу“, али су се судбина и организатори лутрије показали великодушним преко сваке мере и незаслужено ми пружили нову прилику. Сутра пре подне, у пристојних 11:32, дочекала ме је нова порука, са готово песничком поентом: „МОЖЕШ ТРАЖИТИ ДЕТЕЛИНУ СА ЧЕТИРИ ЛИСТА ИЛИ МОЖЕШ ПОСЛАТИ САМО ЈЕДАН ПРАЗАН СМС ... И ОБРАДОВАТИ СЕБЕ СА **ЈОШ 440 ПОЕНА!** ИЗБОР ЈЕ ТВОЈ“ (11:32)

Нисам тражио детелину, али нисам ни обрадовао себе са нових четирсточетрдесет поена. Лутријски кол-центар зато у раним поподневним часовима поново подиже улог: „СЈАЈНА ПРИЛИКА! ПОГОДИ ЗАМИШЉЕНИ БРОЈ ОД 1 ДО 5 И ПОШАЉИ ГА НА 8888! ЗА ПОГОДАК ОСВАЈАШ ЧАК 1100 ПОЕНА. ЗА ПРОМАШАЈ **450 ПОЕНА!**“ (14.20)

Нисам погодио, А нисам ни погађао. Лутријски Велики Брат, међутим, није био разочаран ни обесхрабрен. Зато ми је већ сутра ујутро стигла следећа порука: „КО РАНО РАНИ **500 ПОЕНА** ОСВОЈИ! ШАЉИ 1 ПРАЗАН СМС НА 8888 И УЗМИ СВЕ ОВЕ ПОЕНЕ ЗА ДАНАШЊИХ 100.000 ДИН!!!!

Нисам уранио и петсто поена освојио. А нисам се ни напасти ослободио. У 17:22 стиже још једна „задња шанса“ са спортско-драматичним завршетком: „ПОБЕДИ У ПОСЛЕДЊОЈ СЕКУНДИ! ШАЉИ 1 СМС НА 8888 И ДОДАЈ СЕБИ **ЈОШ 540 ПОЕНА!**

Нисам победио у последњој секунди и 540 поена је отишло у пропаст. Тврд сам орах, или, пре ће бити, безвољан и апатичан, као и већина грађана ове земље, сувише често варан лажним обећањима и којекаквим играма и игрицама, те отуд неповерљив према срећи која тако упорно куца на врата. Зато је следећег дана лутријска понуда поново увећана, такорећи, дуплирана и поткрепљена новим, егзактним подацима: „708 ДОБИТНИКА НЕДЕЉНО! ТО ЈЕ 4 СРЕЋНА ДОБИТНИКА НА СВАКИХ САТ ВРЕМЕНА!!! ОВО МОЖЕ БИТИ ТВОЈ САТ! ШАЉИ ОДМАХ ПРАЗАН СМС ... И УЗМИ **ЈОШ 1000 ПОЕНА**“

Будући да са моје стране опет није било одговора ни на ову примамљиву понуду, чак и код Великог Брата као да су се почели појављивати први знаци нервозе, а поруке као да су још учестале. У 14 и 14 истог дана стигло је: „ОСВОЈИ ДАНАС 100.000 ДИН И 500.000 СУТРА!!! ПОЧИЊЕ ЗЛАТНИ МАРАТОН!... ПОШАЉИ САДА И **ОСВОЈИ 1050 ПОЕНА!**“ А у 17:08 у игру је убачен и међу Србљима вазда делотворан аргумент „комшијске краве“: НЕ ЧЕКАЈ ДА ДРУГИ ДОБИЈУ! ШАЉИ ПРАЗАН СМС ЗА **ЈОШ 1100 ПОЕНА** ! ОСВОЈИ 100.000 ДИН ДАНАС И 500.000 ДИН СУТРА!“

Авај, атипичан сам Србин. Радујем се туђој срећи. Уосталом, рачунам, и боље да паре оду неком коме су потребније, или макар неком ко ће умети више да им се радује и имати времена да их троши. У сваком случају, наредних дана засут сам са још више поклон бодова и још већим изгледима на добитак. У тренутку док пишем ове редове бодова је 1300 и још се не назире крај овом ланцу понуде и среће.

Шалу на страну. Србија је дословно преплављена кладионицама, казинима, лажним квизовима и намештеним играма на срећу. Сваки српски град и село данас личе на мали Лас Вегас. Почело је под Милошевићем, а до екстрема и, такорећи, лудила доведено у овој „демократској транзицији“. И раније је било игара на срећу, државне и спортске лутрије. Али сада се више и не „гледа фудбал“, него се само „прате резултати“. Одувек је било преваре и варалица – али је данас превара подигнута на ранг принципа. У савременом систему вредности неупоредиво је већа срамота бити сиромашан него бити лопов и преварант. Тим пре што су лоповлук и превара – баш као закон и морал – у

међувремену постали веома растегљиве категорије. Пре је било лопова и криминалаца – данас имамо само „контроверзне бизнисмене“ и „жестоке момке“. Некада су улични графити били израз културе отпора и грађанске непослушности, а данас је за пар стотина евра могуће читав Београд прекрити порукама типа „Цане је невин“, или „Ђилас Тајкун“.

Не поставља се више питање о томе да ли је нека информација истинита, него колико је „корисна“. Тако на аутоматима и шалтерима моје омиљене Поштанске штедионице већ поодавно уопште није могуће добити увид у стварно стање мог текућег рачуна – него само варљиву „информацију о расположивом стању“, које, наравно, укључује и висококаматни, за банке врло профитабилни „дозвољени минус“. А онај ко не жели да упада у модерно дужничко ропство, ко хоће да сазна, не колико му је „расположиво стање“, већ колико СТВАРНО има пара на рачуну, е тај информацију мора потражити на посебном, издвојеном шалтеру – и за њу ће, разуме се, морати посебно да плати.

Површно гледано, реч је, наравно, о чистом безобразлуку. Али када се боље размисли, има ту и неке логике. Наиме, онај ко хоће да живи од свога рада, ко не воли кредите и „лаки кеш“, ко не жели да учествује у свеопштем живљењу „на почек“ и на туђ рачун, тај је заправо дисидент и отпадник од овог потрошачког раја виртуелног новца и надуваних биланса. А свако отпадништво се плаћа.